

ความซื่อสัตย์สุจริต/ความเพียร

ข้าพเจ้าใคร่ขอให้ท่านทั้งหลายจงมั่นอยู่ใน**ความซื่อสัตย์สุจริต** ถือเอาประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง เพราะคุณธรรมอันนี้เป็นมูลฐานอันสำคัญที่จะยังความเจริญ และความเป็นปึกแผ่นแก่สังคม เป็นบ่อเกิดแห่งความสามัคคีกลมเกลียว **ความซื่อสัตย์**ที่ว่านี้ หมายถึง **ความสุจริต** ซื่อตรงต่อหน้าที่การงาน ต่อตนเองและต่อผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง มีเจตนาบริสุทธิ์ไม่เอารัดเอาเปรียบ สำหรับท่านที่ใช้วิชากฎหมาย ย่อมกินความถึงการรักษาความเป็นธรรม ไม่บิดเบือนความหมายของตัวบทกฎหมาย เพื่อประโยชน์ของตนเองด้วย **ความซื่อสัตย์สุจริต**จะเป็นเสมือนหนึ่งเกราะคุ้มภัยแก่ท่านตลอดไป ดังบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ว่า “**สุจริต**คือเกราะบัง สาตราพ้อง”

(พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของ
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ : ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๔๖)

ท่านทั้งหลายที่สำเร็จการศึกษาและจะได้ออกไปประกอบการงาน เริ่มต้นชีวิตใหม่ของท่านนั้น ข้าพเจ้าขอฝากคติไว้เป็นเครื่องกำกับใจ มีคุณธรรมข้อหนึ่งที่สำคัญ ซึ่งท่านต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัดอยู่เสมอ

คือ **ความสัตย์สุจริต** ประเทศบ้านเมืองจะวัฒนาถาวรอยู่ได้ ก็ย่อมอาศัยความ**สัตย์สุจริต**เป็นพื้นฐาน ท่านทั้งหลายจะออกไปรับราชการก็ดี หรือประกอบกิจการงานส่วนตัวก็ดี ขอให้มั่นอยู่ในคุณธรรมทั้ง ๓ ประการคือ **สุจริตต่อบ้านเมือง สุจริตต่อประชาชน และสุจริตต่อหน้าที่** ท่านจึงจะเป็นผู้ที่ควรแก่การสรรเสริญของมวลชนทั่วไป ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีต่อท่านทั้งหลาย ในเกียรติที่ท่านได้รับ ณ ท่ามกลางสันนิบาตนี้และขอให้ท่านจงรำลึกถึงเกียรตินี้ และรักษาไว้ด้วย**ความสัตย์สุจริต** ให้สมกับพุทธทศภาสิต ว่า “คนยอมได้เกียรติคือชื่อเสียงเพราะ**ความสัตย์**”

(พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : ๑๒ มิถุนายน ๒๔๙๗)

ท่านจะต้อง**สุจริตต่อบ้านเมือง สุจริตต่อประชาชนและสุจริตต่อหน้าที่** .... นอกจากความรู้และความ**สุจริต**ประจำตัวแล้วท่านควรมีหรือตั้งจุดหมายให้แน่วแน่ในการงานที่จะกระทำนั้น แล้วใช้ความคิดไตร่ตรองว่าจะทำอย่างไรบ้าง .... และการใช้ความคิดตั้งว่าจำเป็นต้องใช้สติควบคุม มิฉะนั้น ก็จะเป็นความคิดที่ฟุ้งซ่านซึ่งประเทศชาติไม่พึงปรารถนา

(พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : ๗ กรกฎาคม ๒๔๙๘)

ก่อนที่จะแต่ละคนจะออกไปประกอบภาระงาน ดำเนินชีวิตต่อไป ใครขอให้คิดไตร่ตรองให้เข้าใจโดยแจ่มชัดว่า การที่ศึกษาสำเร็จได้นี้ ตัวท่านเองต้อง**พากเพียร**บากบั่นอย่างหนักยิ่งมาโดยตลอด ทั้งได้อาศัยครูอาจารย์ สถานศึกษาและปัจจัยอื่นๆ อีกมาก ซึ่งนับว่าเป็นการช่วยเหลือที่ท่านได้รับจากผู้อื่น คือประชาชนเป็นส่วนรวม เมื่อได้บากบั่นสร้างความสำเร็จในการศึกษาด้วยตนเองมาได้ขั้นหนึ่งแล้ว ขอให้มุ่งมั่นสร้างความสำเร็จในชีวิตต่อไป อย่าให้เสียที่ที่ได้ทำ**ความเพียร**พยายามมา ในส่วนที่ได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากผู้อื่นนั้นก็สมควรอย่างยิ่งที่จะได้ตอบแทน

(พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่: ๒๙ มกราคม ๒๕๑๓)

....ในฐานะที่จะเป็นครูบาอาจารย์หรือหัวหน้างานในวันข้างหน้า จำเป็นต้องมี**ความสุจริต**ยุติธรรม ทำตัวให้เป็นตัวอย่างและเป็นที่พักของผู้ผู้ใต้บังคับบัญชา ไม่ยอมพ่ายแพ้แก่ความโลภ ความลี้มตัว ความริษยาแตกจ้าวกัน ต้องมุ่งมั่นในประโยชน์อันยั่งยืนไพศาลของส่วนรวมเป็นเป้าหมาย จึงจะได้เชื่อว่า จะประสบ ความสำเร็จและชื่อเสียงเกียรติคุณ ทั่วๆประการดังที่ปรารถนา .....

(พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า : ๒๕ ตุลาคม ๒๕๑๖)

บัดนี้ได้ข่มขู่ท่านทั้งหลายอย่างรุนแรงแล้ว ว่าท่านต้องตายทุกคน แต่ทำไมท่านหัวเราะ? ก็เพราะว่าทุกคนจะปลอดภัย ถ้ามีความมั่นใจจริงๆ ว่าเราต้องมีความซื่อสัตย์ มีความตั้งใจที่แน่วแน่ ทำอะไรไม่ใช่ทำสำหรับได้ชื่อเสียงส่วนตัว หรือได้อำนาจ แต่ทำเพื่อรักษาส่วนรวม คือ ส่วนรวมที่เป็นที่อยู่ของเราเป็นที่อาศัยของเรา ทุกคนต้องมีความมุ่งมั่น ไม่คิดถึงสิ่งที่มาข่มขู่เรา ต้องคิดด้วยเหตุผล

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา :
๔ ธันวาคม ๒๕๑๗)

ในที่นี้ ข้าพเจ้ามีความประสงค์จะชี้ให้เห็นว่า คนเราจะแสวงหาแต่วิชาการฝ่ายเดียวไม่ได้ ผู้มีวิชาการจำเป็นจะต้องมีคุณสมบัติในตัวเอง นอกจากริชาความรู้ด้วย จึงจะนำตนนำชาติให้รอดและเจริญได้ คุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับทุกคนนั้น ที่สำคัญได้แก่ ความรู้จักผิดชอบชั่วดี ความสะอาดใจซื่อสัตย์สุจริต ทั้งในความคิดและการกระทำ ความไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาไรต์เอาเปรียบผู้อื่น ความไม่มักง่าย หยาบคาย กับอีกอย่างหนึ่งที่สำคัญเป็นพิเศษ คือ **ความขยันหมั่นเพียร** พยายามฝึกหัดประกอบกิจการงานทุกอย่างด้วยตนเอง ด้วยความตั้งใจ ไม่ละเลย ไม่ทอดทิ้ง คุณสมบัติเหล่านี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ที่จะทำให้การศึกษาสมบูรณ์เป็นประโยชน์จริง เป็นสิ่งซึ่งครูจะต้องปลูกฝังให้เจริญขึ้นในตัวนักเรียนให้ครบถ้วน เพื่อให้เด็กเติบโตขึ้น

เป็นคนเต็มคน เป็นคนที่สามารถสร้างประโยชน์ให้แก่ตนเองและ
ประเทศชาติได้ .....

(พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ : ๒๒ มิถุนายน ๒๕๒๐)

เช่นบอกว่าจะทำงานด้วยความ**ซื่อสัตย์สุจริต** ก็เห็นได้ว่า
ความซื่อสัตย์สุจริตนี้ คือไม่โกง คือไม่คอร์ปชั่น คือไม่ขโมย
ไม่ทุจริต นี่ก็พูดได้ง่ายๆแต่ปฏิบัติได้หรือเปล่า เพราะบางอย่างมัน
ไม่ใช่ขโมย บางอย่างไม่ใช่คอร์ปชั่น บางอย่างไม่ใช่ทุจริตแท้ แต่ว่าเป็น
การทำให้คนอื่นเขาทุจริตได้ หรือเป็นการกระทำที่แสดงออกมา
ข้างนอกว่าไม่ทุจริต แต่ว่าเป็นการทำให้คนอื่นเขาทุจริตได้ หรือเป็นการ
กระทำที่แสดงออกมาข้างนอกว่าไม่ทุจริต แต่ก็ข้างในก็อาจจะทุจริตก็ได้
หรือข้างในไม่ทุจริต แต่ข้างนอกทุจริตได้ การปฏิญาณตนนั้นจึงต้อง
ทราบและซึ้งและซาบซึ้ง .....

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา:
๔ ธันวาคม ๒๕๒๑)

คุณธรรมทั้งห้าประการนี้ พิจารณาให้ดีแล้ว จะเห็นว่าต่างก็เป็นเหตุ เป็นผลต่อเนื่องอาศัยกันและเกื้อกูลส่งเสริมซึ่งกันและกันอยู่ทั้งหมด เช่น ศรัทธาความเชื่อถือเป็นต้นเหตุให้เกิด **ความ پاکเพียร** ขวนขวายนั้น จะต้องอาศัยความยั้งคิดและปัญญาเป็นเครื่องพิจารณา วิจัยปัญญ ปัญญา ความรู้ชัด จะเกิดมีได้ก็ต้องอาศัยความตั้งใจเพ็งพินิจ ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องสร้างเสริมคุณธรรมทุก ๆ ข้อให้ครบ ให้เป็น ฐานอันแผ่กว้าง สำหรับรองรับการงานได้ทั่วถึงมั่นคง จึงจะสามารถ ทำงานสำเร็จผลเลิศได้โดยสมบูรณ์ บริบูรณ์และเป็นประโยชน์ช่วยตัว ช่วยผู้อื่นและส่วนรวมได้ด้วย

(พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง: ๑๓ ธันวาคม ๒๕๒๒)

ไม่ทราบว่ ี่หนังสือทองแดงได้หรือยัง วันละ ๒๐,๐๐๐ ๒๐,๐๐๐ เล่ม ๗ วัน ก็ ๑๔๐,๐๐๐ เล่ม ก็ทั้งหมดมี ๒๐๐,๐๐๐ ก็ถ้าคอย ต้องมี **ความเพียร**คอย ถึงเวลาที่ซื้อได้ เราจะให้ก็ให้ไม่ได้ ไม่มี

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา :
๔ ธันวาคม ๒๕๔๕)